

До

Членовете на съдийската колегия на ВСС

Уважаеми членове на ВСС,

Съюзът на съдиите в България, като съсловна организация на съдиите, има за основна цел да защитава независимостта и професионалната чест и достойнство на съдиите, да подпомага за укрепване на доверието и авторитета на правосъдието в България.

Това налага да изразим сериозна загриженост от системните негативни медийни кампании, насочени срещу съдебната власт и срещу конкретни съдии по повод изпълнение на конституционните им правомощия.

Доколкото съгласно чл. 16, ал. 1 от Закона за съдебната власт единственият компетентен орган, призван да осигурява и отстоява независимостта на съдебната власт, е Висшият съдебен съвет, Ви призоваваме да предприемете мерки срещу опитите за нелегитимно външно влияние върху съдебната власт.

В периода 2010-2013 г. висши представители на изпълнителната власт водеха безпрецедентна по мащаба си и вида на използваните средства негативна кампания за дискредитиране на българските съдии и правосъдието като цяло. Четири години по-късно България беше осъдена многократно от Европейския съд по правата на човека за това, че чрез целенасоченото уронване на авторитета на правосъдието изпълнителната власт е нарушила основни принципи на справедливия процес и правовата държава.

В множество случаи последователно Съюзът на съдиите в България е изразявал принципни становища в защита на доброто име и професионална чест на съдии, подложени на неправомерни публични атаки. Последната позиция, изразена от ССБ, по повод разразилата се кампания срещу съдия от Софийския градски съд, постановил съдебно решение, с което се отправя преюдициално запитване до Съда на ЕС, беше отправена до членовете на съдийската колегия на ВСС на 4 април 2018 г. Въпреки проведената дискусия, кадровият орган на съдебната власт не изрази становище в защита на накърнената независимост на съдията, публично атакуван в медиите от ръководител на висш държавен орган. Независимостта и достойнството на

съдията не получи адекватна подкрепа, което води до ескалация на публичното заклеймяване на съдебната власт, призвана да осъществява конституционната си функция по правораздаване.

Последната анонимна медийна публикация в интернет медията „Правен свят“ е от 23 април 2018 г. и е със заглавие „**Как идентични искания за промяна на мярка за неотклонение се решават по два различни начина в АСПНС**“. Единствените факти, представени в публикацията, са свързани с разследваното престъпление, в което е обвинен Ал Хусаини и с изхода на производствата, образувани пред СпНС с искане за изменение на взетата спрямо него най-тежка мярка за неотклонение задържане под стража. Първото искане за изменение на мярката в по-лека е оставено без уважение от СпНС, и определението на съда е потвърдено от въззивен състав на АСПНС. Седмица по-късно обвиняемият е отправил ново искане, което също е било оставено без уважение от СпНС, но при въззивния контрол от друг състав на АСПНС искането е било уважено и мярката е била изменена в домашен арест.

Въз основа на тези факти в текста са направени множество внушения, които целят да създадат убеждение: че съдиите от АСПНС Петя Колева, Димчо Георгиев и Даниела Врачева разглеждат въззивни частни наказателни дела с предмет съдебен контрол върху мерките за неотклонение в досъдебното производство в отклонение от принципа за случайното разпределение на делата; че при постановяване на съдебните актове по тези дела тримата съдии се водят от нелегитимни съображения, които поставят под съмнение тяхната безпристрастност.

В статията се отправят и недвусмислени заплахи към съдиите по повод на постановените от тях съдебни актове: *„Колкото и да се опитват да ни внушат, някои чуждо финансирани съсловни организации, за необходимостта от неприкосновеност на съдиите и уважаване на техните решения, примери като този с "домашния арест" на Ал Хусаини и останалите противоречиви решения, не само говорят за рецидив в действията на определени магистрати, но и правят спешна необходимостта от реакция на Инспектората към ВСС и Съдийската колегия на ВСС. Защото трудно може да се намери обяснение какво точно се промени за периода 20 март - 5 април, освен състава на АСПНС, за да са налице две противоположни съдебни решения. Реакцията е нужна и защото, ако утре пак се стигне до ситуация, в която животоспасяващи медикаменти липсват, то протестите на пациентите ще са под прозорците на съдебната власт.“*

Налице са и множество анонимни публикации в същия сайт, които разкриват същите внушения, а това ясно сочи, че се води целенасочена негативна медийна кампания срещу определени съдии от АСПНС по повод на осъществяваната от тях правораздавателна работа.¹:

¹ <http://m.legalworld.bg/70396.kak-parichna-garanciia-ot-200-000-lv-se-stopjava-40-pyti.html>

Считаме, че с подобни медийни публикации не се цели информиране на обществеността по важни въпроси, свързани с дейността на съдебната система, нито се отправя аргументирана критика, целяща подобряване на функционирането на системата. Посредством подобни анонимни негативни медийни кампании се упражнява натиск върху съдебната система и се създава убеждението, че съдиите, които постановяват решения, несъобразени с волята на изпълнителната власт и на прокуратурата, изпълняват функциите си в нарушение на закона и обществения интерес.

Основно изискване за функцията на медиите в правовата държава е те да бъдат „страж на обществото” като спомагат за гарантиране на основното право на гражданите на информация. В този смисъл журналистите и работещите в медиите са напълно свободни да решават какви новини да представят на вниманието на обществеността и по какъв начин. Не бива да се правят опити да се пречи на медиите да критикуват организацията или функционирането на правосъдната система. Правосъдната система трябва да приеме ролята на медиите, които като външни наблюдатели биха могли да посочат недостатъците и да дадат конструктивен принос за подобряване на методите на работа на съдилищата и за подобряване на качеството на услугите, които те предоставят.² В конкретния случай, както и в други подобни ситуации, не се касае за добросъвестното упражняване на правото на медиите да информират за дейността на съдилищата и отделни съдии, както и да отразяват обективно отделни съдебни производства. Не става дума и за критика към работата на съдията, поднесена дори с допустими негативни изразни средства. Посочените публикации съдържат манипулативно поднесени факти, които са основа за негативни и обидни изводи и оценки за личността и професионалната репутация на съдиите от АСпНС.

В публикациите се внушава за корупция в дейността на съдиите и нарушения в организацията на работа в АСпНС, включително и в случайното разпределение на делата. Не се сочат никакви конкретни факти за тези изводи. Единствените факти се отнасят до процесуалното развитие на определени въззивни частни наказателни дела, причините за което не са еднозначно установени, нито са пълно и коректно представени. Твърденията за корупция в съда или относно определен съдия следва да са обосновани с факти и да се базират на добросъвестно журналистическо разследване, проведено при спазване на добрите практики в журналистиката. Разпространяването на непроверени и манипулативни твърдения за корупция и нарушения в работата на съдията рушат доверието в правосъдието, насаждат правен nihilism и подриват авторитета на съда в обществото. Тревожно е, когато това се

<http://m.legalworld.bg/68861.sydiite-daniela-vracheva-petia-koleva-i-dimcho-georgiev-vyrnaha-na-posta-kmeta-na-septemvri.html>

² §33 от Становище № 7 (2005) на КСЕС относно „Правосъдие и общество”

извършва в продължителен период от време и целенасочено, под формата на медийна кампания в серия от публикации.

Известно е, че съгласно чл. 10, т. 2 от Европейската конвенция за защита на правата на човека, правото на свободно изразяване на мнение, получаване и разпространяване на информация и идеи може да бъде ограничено с цел гарантиране на авторитета и безпристрастността на правосъдието. Целенасоченото и преднамерено уронване на доброто име и професионална чест на съдията е от естество да причини сериозни вреди върху доброто функциониране на съдебната власт. Щетите са дългосрочни и труднопоправими. Негативният опит от 2010-2013 г., когато министърът на вътрешните работи „кръщаваше“ полицейски операции с имена на съдии не трябва да бъде забравян. Продължаването на тази практика с други средства има пагубни последици върху независимостта на правосъдието и съдията.

По този начин се накърнява съдийската независимост, въздигната в основен конституционен принцип на правовата ни държава и прокламирана в множество стратегически международни документи,

Тези основополагащи принципи едва ли е нужно да бъдат припомняни на ВСС, след като същите са цитирани и послужили за обосноваване на идеи за работа на кадровия орган в доста от концепциите на сегашните членове на ВСС, а така също и в стратегическите документи, приети от предходния ВСС в изпълнение на проекти, финансирани от ЕС (напр. Комуникационната стратегия).

За да не възниква колебание дали с подобни публикации се посяга на съдийската независимост, ще посочим следните аргументи, почерпени от становищата на Консултативния съвет на европейските съдии. В Становище № 1 (2001) относно стандартите за независимост в т. 63 е посочено, че практическото приложение на горните принципи изисква грижа, контрол и в някои случаи политическо възпиране от натиск, който може да бъде политически, от пресата или от други източници. В Становище № 7 (2005) относно „Правосъдие и общество“ в т. 55 КСЕС препоръчва в случаите, когато отделен съдия или даден съд е бил атакуван от медиите по повод правораздаването, националните съдебни системи да могат да се възползват от подкрепата на институция (напр. Висш съдебен съвет или сдружения на съдиите), които са в състояние и готовност да реагират бързо и ефективно на тези атаки.

Водени от горните принципи, Съюзът на съдиите в България твърдо и категорично се противопоставяне на всички опити чрез медийни атаки да се всява страх в съдиите и да им се оказва натиск да правораздават, подчинявайки се на конюнктурни политически цели, а не съобразно закона и вътрешното си убеждение.

Настояваме Висшият съдебен съвет да изпълни задълженията си по чл. 16, ал. 1 от Закона за съдебната власт и да предприеме незабавни мерки за подкрепа на

съдиите, станали обект на медийни атаки, както и да предприеме бъдещи системни мерки за отблъскване на подобни опити за външно влияние върху съдийската независимост.

Считаме, че настоящият състав на ВСС има възможност да постигне с конкретни действия изпълнението на цел 3.2.1. от Комуникационната си стратегия (2014 – 2020) – да се изгради авторитета на ВСС като основен фактор за доверие в общественополезното функциониране на съдебната власт за осигуряване независимостта на съдебната система; както и на покаже воля да предприеме действия, съобразно посочените в т 3.2.8. Дейности и мерки по кризисна комуникация задачи. В документа е признато, че кризата на обществено доверие в съдебната власт представлява сериозна заплаха за осъществяването на конституционните ѝ функции, както и че съдебната власт е подложена на постоянно нарастващ обществен и политически натиск, който подкопава увереността на гражданите в нейната независимост и професионализъм и във върховенството на закона. Един от 5-те компонента за справяне с идентифицираната криза, според стратегията на ВСС, е чрез ефективно противопоставяне на негативни кампании, водени срещу съдебната власт.

Затова професионалната общност на съдиите заявяваме, че очакваме колективният орган да изпълни законовите си задължения по чл. 16, ал. 1 ЗСВ, а отделните членове – да изпълнят и моралния си дълг към магистратите и да докажат с конкретни действия, че притежават високите нравствени качества, изискуеми на основание чл. 130, ал. 2 от Конституцията на Република България, и да се предприемат незабавни мерки за защита на конкретните обругани съдии, съда и съдебната власт като цяло, както и да се предприемат принципни мерки за противопоставяне на системните атаки срещу съда, преследващи нелегитимни цели.

25 април 2018 г.

Гр. София

От името на УС на ССБ:

Атанас Атанасов